

برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان تهران

برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سومین برنامه در راستای تحقق اهداف سند چشم انداز ۲۰ ساله و اولین برنامه با ابتناء به مبانی نظری و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی کشور است که با مضمون رشد تولید رقابتی مبتنی بر دانش و بهره‌وری در چارچوب فرهنگ اسلامی - ایرانی و تعامل سازنده با جهان برای سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ در جریان تدوین و تصویب می‌باشد. رویکرد جامع‌نگر و نگاه ویژه به موضوعات خاص وجه تمایز اصلی این برنامه با برنامه‌های قبلی است. از دیگر وجوه تمایز آن با برنامه‌های دوره‌های گذشته توجه به ابعاد استانی برنامه در کنار ابعاد ملی، بخشی و فرابخشی می‌باشد^۱ که در بعد استانی آن، تهیه و تدوین سند توسعه و برنامه عملیاتی استان در دستور کار می‌باشد. از ویژگی‌های بارز برنامه ششم توسعه کشور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ✓ بهره‌گیری از الگوی تلفیقی حسابداری رشد و مدل برنامه‌ریزی بهینه‌یابی غیر خطی و همچنین الگوهای اقتصاد کلان و مدل تعادل عمومی پویای تصادفی (DSGE)
- ✓ بهره‌گیری از روش برنامه‌ریزی غلتان
- ✓ بهره‌مندی از نتایج آسیب‌شناسی برنامه‌های گذشته
- ✓ تهیه برنامه تا سطح برنامه عملیاتی و اقدام‌های اساسی برای تحقق اهداف
- ✓ ارائه جداول کمی کلان، فرابخشی و بخشی در سند برنامه
- ✓ تعیین دقیق منابع مالی مورد نیاز تحقق رشد هدف گذاری شده به تفکیک منابع ریالی و ارزی
- ✓ ارائه لایحه احکام تنفیذی و تکراری در برنامه‌های گذشته، تحت عنوان احکام دائمی (احکام توسعه‌ای) به صورت مستقل به مجلس شورای اسلامی
- ✓ مشارکت جدی صاحب‌نظران، خبرگان، بخش خصوصی، اتاق بازرگانی، اتاق تعاون، سمن‌های تخصصی در مراحل تدوین برنامه

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران با در نظر گرفتن مبانی فکری حاکم بر برنامه ملی، تجربیات برنامه‌های پیشین استانی و توان کارشناسی موجود در دستگاه‌های اجرائی استان، روند و شیوه تهیه برنامه ششم

۱- نامه رئیس امور برنامه ریزی، آمایش سرزمین و محیط زیست سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به روسای سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانها به شماره ۲۹۶۳۰ مورخ ۹۵/۰۱/۳۱ و نامه معاون هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دبیر ستاد تدوین برنامه ششم به شماره ۳۲۴۱۴ مورخ ۹۵/۰۲/۰۱ به مدیران بخشی سازمان و روسای سازمان استانها

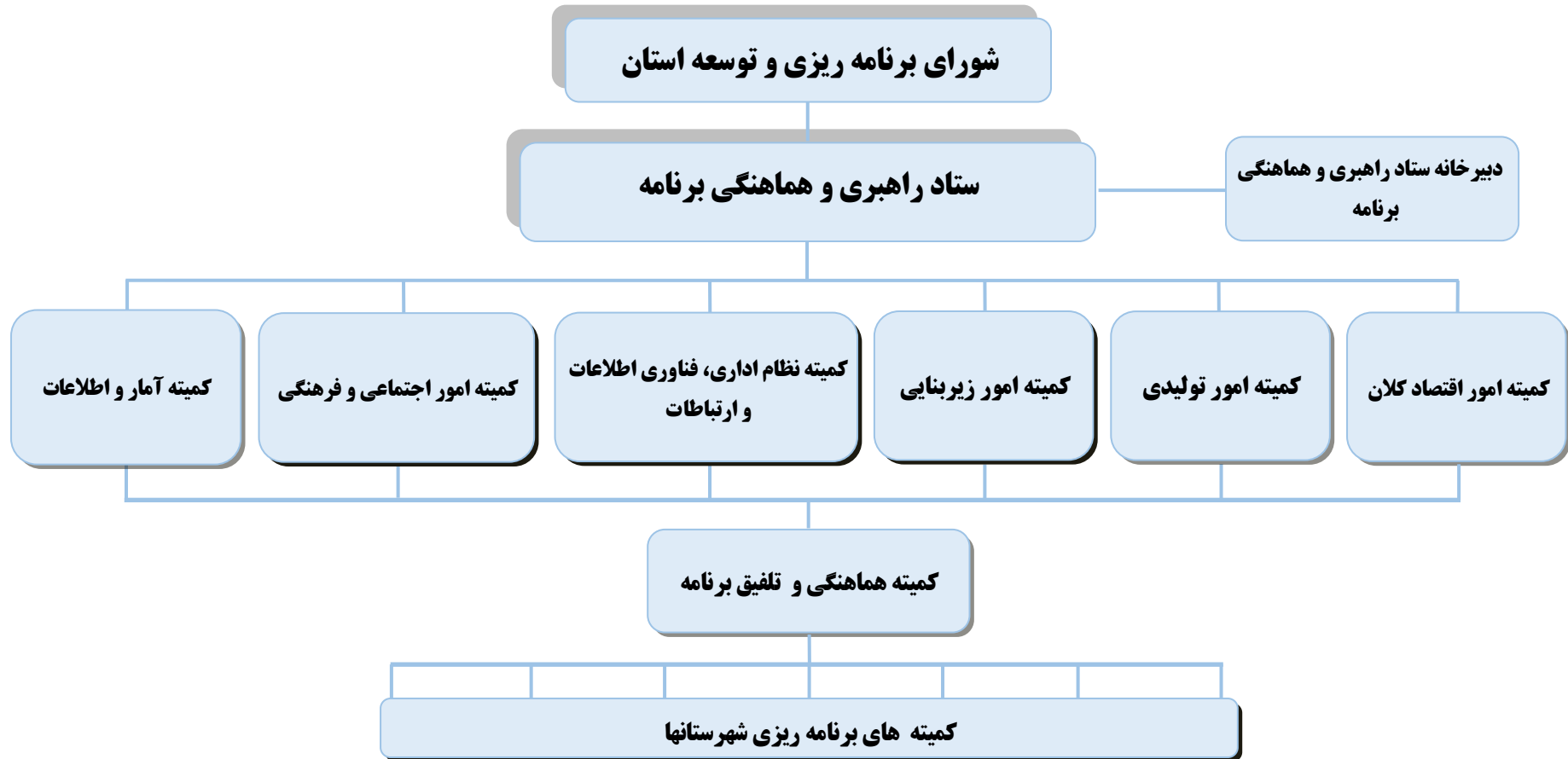
استان را بر طبق دستورالعمل ابلاغی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تنظیم نموده و در جهت تهیه سند برنامه و برنامه عملیاتی مستخرج از آن را بر اساس مسائل اساسی درگیر و پیش‌روی بخش‌ها و فرابخش‌های استان، تلاش نمود.

در این راستا استان تهران ابتدا نسبت به ارزیابی عملکرد برنامه پنجم توسعه کشور در استان تهران نمود و با لحاظ نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدها و نیز با توجه به اهداف بنیادین و مأموریت استان تهران که برپایه نظریه پایه توسعه استخراج شده است، سیاستهای کلان استان در برنامه ششم را تهیه و تدوین نموده است. همچنین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و مسائل اساسی استان در بخش‌ها و فرابخش‌ها از دیگر محورها و کانال‌های پیشبرد روند تهیه برنامه ششم استان بوده است.

چارچوب و ساختار تهیه اسناد استانی برنامه ششم توسعه طی نامه شماره ۲۹۶۳۰ مورخ ۹۵/۱/۳۱ امور برنامه ریزی، آمایش سرزمین و محیط زیست سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با موضوع نحوه راهبری و انجام کار تهیه اسناد توسعه استانی و برنامه های عملیاتی بخش ها و فرابخش در سطح استان و نیز فهرست شاخص های سند فرابخشی توسعه استان به کلیه استان‌ها ابلاغ گردید.^۲ در همین راستا سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان نسبت به تشکیل نظام و فرایند تدوین برنامه ششم توسعه در استان اقدام نمود. بر اساس نمودار ذیل با مشارکت دستگاه‌های اجرائی مرتبط و کارشناسان سازمان از نیمه دوم فروردین ماه نسبت به تقسیم کار برای تدوین اسناد حوزه‌های بخشی و فرابخشی سند برنامه ششم توسعه استان در قالب ۹ موضوع فرابخش و ۱۹ بخش اقدام نمود. اولین گام تشکیل ستاد راهبری و تلفیق برنامه به ریاست استاندار و دبیری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان بود و همزمان با تشکیل این ستاد دبیرخانه آن در محل سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مستقر گردید و اقدام به تشکیل کمیته‌های تخصصی جهت تدوین اسناد برنامه در بخش‌ها و امور مختلف نمود. از دیگر اقدامات این دبیرخانه تعیین متولی تهیه سند توسعه بخش عموماً از میان رؤسای دستگاه‌های اجرائی استان و دبیر بخش از کارشناسان سازمان بود که در جدول مربوط به فهرست بخش‌ها به تفصیل ارائه شده است. همچنین دبیرخانه نسبت به صدور احکام برای سایر دستگاه‌های اجرائی مرتبط با بخش نیز اقدام نمود. هرچند زمان در نظر گرفته شده برای این فرایند بسیار کوتاه بود، خوشبختانه تدوین این اسناد در مراحل پایانی خود قرار دارد.

۲- نامه آقای دژپسند معاون هماهنگی برنامه و بودجه و دبیر ستاد تدوین برنامه ششم به شماره ۳۲۴۱۴ مورخ ۹۵/۰۲/۰۱ به مدیران بخشی سازمان و رؤسای سازمان (استانها)

ساختار نظام تدوین برنامه ششم توسعه استان تهران

مراحل تهیه پیشنویس اسناد برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان

(۱) تبیین وضعیت موجود، اهم اقدامات دولت، اهم چالش‌ها

(۲) تدوین برنامه راهبردی به شرح جزئیات و جداول اهداف کلی

(۳) تعیین راهبردهای دستیابی به اهداف

(۴) تعیین اهداف کمی طی سال‌های برنامه ششم

(۵) مشخص نمودن سیاست‌ها و اقدام‌های اساسی

فهرست بخش ها و دستگاه‌های اصلی و همکار در تدوین برنامه ششم توسعه استان تهران

عنوان حوزه	عنوان بخش / فرابخش	دستگاه اصلی (مسئول بخش)	دستگاه‌های همکار
امور اقتصاد کلان	جمعیت و اشتغال تولید ناخالص داخلی بودجه (نظام درآمد-هزینه) سطح عمومی قیمت ها آمایش و توازن منطقه ای	معاونت هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اداره کل هماهنگی امور اقتصادی استانداری، اداره کل امور اقتصادی و دارایی، اداره کل امور مالیاتی، معاونت آمار و اطلاعات و معاونت توسعه، مدیریت و منابع انسانی
	بهبود محیط کسب و کار، توسعه مشارکت بخش خصوصی و تعاونی، سرمایه‌گذاری	معاونت هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، اتاق تعاون، بازرگانی، صنعت و معدن و کشاورزی، امور اقتصادی و دارایی، مسکن و شهرسازی، نظام مهندسی کشاورزی، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
	علمی، پژوهش و فناوری	مدیریت آموزش، پژوهش و توسعه آینده‌نگری	دستگاه‌های مسئول بخش پژوهش
آمار و اطلاعات	اطلاعات و آمار مورد نیاز کمیته های تخصصی، آمارهای جمعیتی، اشتغال، قیمت، تولید ناخالص داخلی، آمارهای منطقه ای و نقشه ها	معاونت آمار و اطلاعات	کلیه دستگاه های اجرایی حسب مورد
امور تولیدی	محیط زیست	اداره کل محیط زیست	اداره کل صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، آب منطقه ای، آب و فاضلاب شهری و روستایی، منابع طبیعی، اداره کل مدیریت بحران استانداری
	آب	شرکت آب منطقه‌ای	شرکت آب و فاضلاب روستایی، شرکت آب و فاضلاب شهری، محیط زیست، جهاد کشاورزی
	کشاورزی و منابع طبیعی	اداره کل جهاد کشاورزی	دامپزشکی، منابع طبیعی، آب منطقه ای، صنعت، معدن و تجارت، نظام مهندسی کشاورزی، محیط زیست
	صنعت و معدن	اداره کل صنعت، معدن و تجارت	شرکت شهرک‌های صنعتی، جهاد کشاورزی، خانه صنعت، محیط زیست، اتاق بازرگانی، صنعت، معدن و کشاورزی
	بازرگانی داخلی و خارجی	اداره کل صنعت، معدن و تجارت	غله، تعاون و گمرک، اتاق اصناف، اتاق بازرگانی، صنعت و معدن و کشاورزی تهران

کلید دستگاههای اجرایی استان	معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران	بهره وری و تحول نظام اداری	بهره وری و تحول نظام اداری، اطلاعات و ارتباطات
دستگاههای مسئول بخشهای ارتباطات و فناوری اطلاعات	سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران	اطلاعات و ارتباطات	ارتباطات
توزیع برق تهران و استان، شرکت پخش فرآورده های نفتی، شرکت گاز	شرکت برق منطقه ای	انرژی	امور زیربنایی
بنیاد مسکن، مدیریت فنی سازمان، دفتر فنی استانداری، دفتر شهری و دفتر امور روستایی و شوراها، شهرداری، امور عشایر، مدیریت حمل و نقل و ترافیک، شرکت های آب و فاضلاب روستایی و استان	اداره راه و شهرسازی	مسکن، عمران شهری و روستایی و عشایری	
اداره کل فرودگاه ها (مهرآباد) و فرودگاه امام خمینی، اداره کل حمل و نقل و پایانه های استان، شهرداری تهران، راه آهن، هواشناسی، مدیریت حمل و نقل و ترافیک	اداره راه و شهرسازی	حمل و نقل	
دانشگاه های علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، سازمان انتقال خون، هلال احمر، تامین اجتماعی، بیمه سلامت، آب و فاضلاب شهری و روستایی	دانشگاه علوم پزشکی ایران	بهداشت و سلامت	امور اجتماعی و فرهنگی
اداره کل کمیته امداد امام خمینی، صندوق بازنشستگی، بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان تامین اجتماعی	اداره کل بهزیستی	رفاه و تامین اجتماعی	
آموزش و پرورش شهر تهران و شهرستان های تهران، اداره کل ورزش و جوانان، تبلیغات اسلامی، نهاد کتابخانه های عمومی، شبکه تهران سیما، اوقاف، حوزه هنری، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، آموزش و پرورش	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی	فرهنگ و هنر	
آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، هلال احمر، نیروی انتظامی، شهرداری	اداره کل ورزش و جوانان	تربیت بدنی	
منابع طبیعی، توزیع برق، راه و شهرسازی، محیط زیست	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	
آموزش و پرورش شهرستان های تهران، فنی و حرفه ای، فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی	آموزش و پرورش شهر تهران و آموزش و پرورش شهرستانها	آموزش عمومی	
دانشگاه (علوم پایه، پیام نور، علوم پزشکی، آزاد، علمی-کاربردی)، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی	دانشگاه تهران	آموزش عالی	

ادارت آموزش و پرورش شهر و شهرستان‌ها، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی	اداره کل فنی و حرفه‌ای	فنی و حرفه‌ای	
---	------------------------	---------------	--

اهم اقدامات صورت گرفته در راستای تدوین سند برنامه ششم توسعه استان

- مطالعه نظام‌نامه تدوین برنامه ششم، برگزاری جلسات درون‌گروهی به منظور بررسی تجربیات تهیه برنامه در سنوات گذشته، مسایل و مشکلات برنامه‌های قبلی؛
- گردآوری و مطالعه اسناد بالا دست نظیر سند چشم‌انداز، ضوابط ملی آمایش سرزمین و ...؛
- تدوین متدولوژی و ساختار اجرایی تهیه برنامه ششم؛
- صدور و ابلاغ حدود ۲۰۰ حکم شرح وظایف برای اعضا نظام تدوین برنامه ششم استان؛
- تعیین برنامه زمانبندی تهیه برنامه و ابلاغ به ارکان نظام تدوین برنامه ششم توسعه استان؛
- برگزاری جلسات متعدد هماهنگی و راهبری دبیران کمیته‌های تخصصی؛
- شرکت در جلسات توجیهی امور برنامه ریزی، آمایش و محیط زیست سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور؛
- شرکت در جلسات ارائه گزارش‌های موضوعی بخش‌های مختلف برنامه ششم، از جمله بخش آب، راه و ترابری، بهداشت و درمان، آموزش عالی، آموزش عمومی و تحقیقات و فناوری توسط امور بخشی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور؛
- تشکیل جلسات کمیته‌های تخصصی با حضور دستگاه‌های مسئول و همکار و دبیر کمیته تلفیق شامل بخش‌های آب، صنعت و معدن، بازرگانی و حمل و نقل؛
- شرکت در جلسه هم‌اندیشی اندازه‌گیری و برنامه ریزی ارتقاء بهره‌وری در سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور؛
- تهیه برآوردهای جمعیت و اشتغال طی برنامه ششم و ارسال برای کمیته‌های تخصصی؛
- تهیه و تدوین گزارش تولید ناخالص ملی و روشهای برآورد آن و بررسی در کمیته امور کلان؛
- تهیه و تدوین گزارش شاخص قیمت‌ها و روشهای برآورد آن و بررسی در کمیته امور کلان؛
- هماهنگی درخصوص شیوه برآورد منابع تأمین اعتبار در برنامه ششم و مکاتبه با اقتصاد و دارایی و خزانه؛

- تهیه نسخه اولیه سند توسعه برنامه ششم استان تهران؛
- انجام هماهنگی‌ها و مکاتبات لازم در جهت تکمیل جدول شاخص های فرابخش توسعه و توازن منطقه ای در برنامه ششم توسعه و دریافت گزارشات و جداول تکمیل شده تعدادی از دستگاه‌های اجرائی؛
- مستند سازی مراحل تهیه برنامه ششم توسعه استان؛
- تهیه جدول نظارت بر فرآیند تدوین گزارشات؛
- تهیه جدول توزیع اعتبارات برنامه ششم به تفکیک فصل و ارسال به کمیته های تخصصی؛
- مکاتبه با رؤسای کمیته‌های تخصصی به منظور انجام هماهنگی‌های لازم با کلیه دستگاه‌های مسئول و همکار بخش جهت نهایی نمودن اسناد بخشی و ارائه اسناد تهیه شده در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان؛